

25. duben je Světovým dnem boje proti malárii

Světový den boje proti malárii připadá na 25. dubna. Vyhlásila ho Světová zdravotnická organizace (WHO) a klade si za cíl upozorňovat na závažnost tohoto onemocnění a zároveň šířit osvětu o prevenci a možnostech léčby.

Ročně onemocní 300 až 500 milionů lidí, až milion nemocných umírá, z toho většina dětí mladších 5 let. Do rizikové skupiny patří také těhotné ženy.

Malárie je vážné infekční onemocnění, které se vyskytuje především v tropických a subtropických oblastech světa. Způsobují ji mikroskopičtí parazité rodu *Plasmodium*.

Přenos

Nákaza je přenášena **samičkami komára rodu *Anopheles* při sání krve**. Parazité přenesení do krevního oběhu postiženého, se následně dostávají do jater. V jaterních buňkách se přemění na další vývojové stadium, které napadá červené krvinky, ve kterých se množí. Rozpad červených krvinek vede k uvolnění parazitů do krve. V játrech mohou některé druhy Plasmodií přežívat i léta a být příčinou opakovaných vzplanutí infekce.

Výskyt

Malárie je rozšířena především v tropické a subtropické Africe, dále Střední a Jižní Americe, některých částech Asie a Tichomoří. **Situace v České republice je ve výskytu malárie příznivá, jsou evidovány pouze importované případy u cestovatelů z tropických malarických oblastí.**

Zdroj

Zdroj

Příznaky

Mezi typické příznaky malárie, jež se objeví nejčastěji 10-15 dnů od nákazy, patří horečka, zimnice, bolest hlavy, kloubů, svalů, únava a pocení. Pokud není léčena včas, může malárie vést k vážným komplikacím, včetně selhání orgánů a smrti. Obzvláště rizikový je průběh nemoci u dětí.

Léčba

Předpokladem úspěšné léčby je včasná a přesná diagnóza a včasné podání účinného antimalarika. Nejefektivnější léčbou malárie je kombinovaná terapie antimalarickými preparáty. Pro nemocné s maligní malárií je lékem volby chinin aplikovaný nitrožilně.

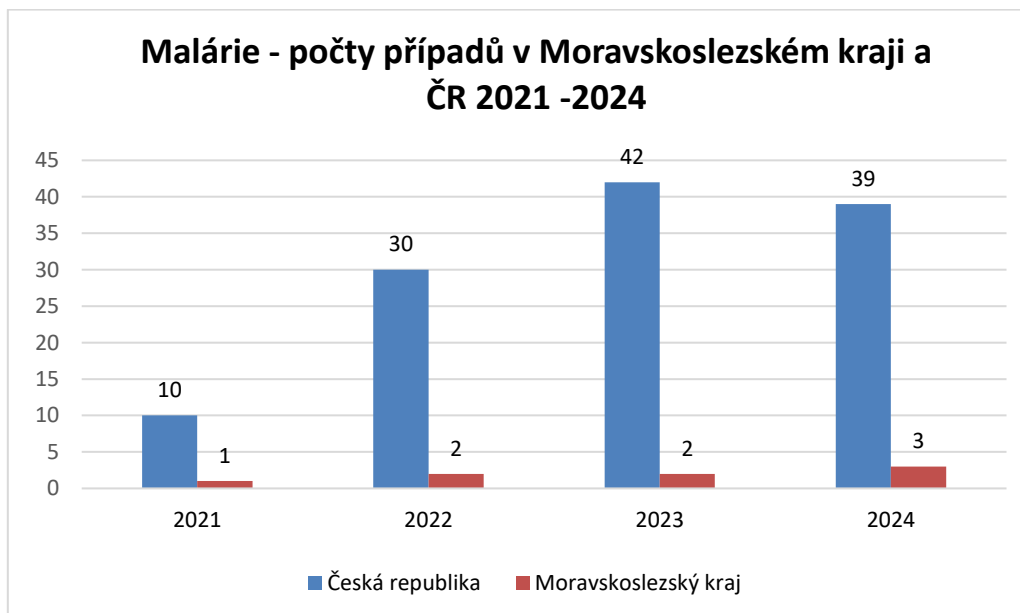
Ochrana a prevence

Malárii se dá předcházet, a především ji lze léčit. **Základ prevence** je vyhnout se poštípání komáry přenášejícími malárii. Možnosti prevence zahrnují **používání moskytiér, účinných repelentů a insekticidů a léků proti malárii, tzv. chemoprofylaxi**, která zabrání rozvoji onemocnění. Rozhodnutí ohledně druhu antimalarické chemoprofylaxe je v kompetenci odborníků na cestovní medicínu. Riziko onemocnění se liší dle regionu – závisí na přesné oblasti pobytu, ročním období, délce pobytu, plánovaných aktivitách či zdravotním stavu cestovatele.

Očkování

Vývoj vakcíny proti malárii probíhá již několik desetiletí. V říjnu 2023 doporučila WHO používání dvou vakcín, k prevenci malárie u dětí žijících v oblastech s vysokým přenosem malárie. Doporučení se týká **děti ve věku od 6 týdnů do 17 měsíců, které žijí v endemických oblastech subsaharské Afriky, jako jsou Ghana, Keňa a Malawi**, kde výrazně snižuje riziko závažného průběhu onemocnění a úmrtí. **Tyto vakcíny nejsou určeny pro dospělé cestovatele do rizikových oblastí.**

Graf: Malárie, importované případy v Moravskoslezském kraji a ČR v období 2021–2024

Zdroj:

KHS Moravskoslezského kraje - ISIN

SZÚ - <http://www.szu.cz/publikace/data/infekce-v-cr>

World Malaria Day. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.who.int/campaigns/world-malaria-day/2024>. [cit. 2024-04-20].

WHO. (2023). Malaria vaccine recommendation October 2023 update. Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/02-10-2023-who-recommends-r21-malaria-vaccine>

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111

podatelna@khsoba.cz, www.khsoba.cz, ID datové schránky: w8pai4f